

mig imod den Opfattelse, som jeg troer, at den ærede Rigsdagsmand for Viborg Amts 1ste Valgfreds (Nørgaard) vilde lægge ind i de førte Bemærkninger, som ere gjorte med Hensyn til § 5. Ministeriet har meget bestemt udtalt, at det ikke kunde slutte sig til Mindretallets Forslag, og jeg har ikke ved de Bemærkninger, den ærede Rigsdagsmand har fremført, kunnet vinde nogen anden Overbeviisning end den, at det, som i Lovforslaget er bestemt med Hensyn til Betingelserne for Afløsningen, i det Hele taget er rigtigt.

Sasle: Da denne Sag i forrige Aar var til Behandling i et Udvalg, og jeg var Ordfører for dette Udvalg, skal jeg tillade mig at besvare nogle af de faa Bemærkninger, som ere fremkomne. De samme Indvendinger, som 3 ærede Rigsdagsmænd nu have fremsat, ere drøftede i Udvalget iffor. Grunden, hvorfor jeg omtaler det, er netop, at der er foreslaaet, at der skal nedfattes et Udvalg. Da disse Indvendinger fremkom i Udvalget, var der kun et Mindretal for dem, og jeg troer ogsaa, at man ved Gjennemlæsningen af den Betænkning, som da blev affattet, vil see, at vi have besparet dem. Der er saaledes af den ærede Rigsdagsmand for Viborg Amts 1ste Valgfreds (Nørgaard) talt om den Ubillighed, det vilde være, at Brofornsyderne skulde afløse deres Forpligtelse til at svare Broforn med det 25-dobbelte Beløb. Den samme Indvending fremkom ogsaa iffor, men de, som fremsatte den, maatte ogsaa indrømme, at Broforn maatte anerkjendes at være en reel Indtægt ved Eiendommene, som er bleven betalt ved Eiendommenes Kjøb som saadan, og naar dette er Tilfældet, maae altsaa Kjøberne have betalt den med det 25-dobbelte Beløb. Jeg vil derfor spørge den ærede Rigsdagsmand for Viborg Amts 1ste Valgfreds (Nørgaard), naar han siger, at det er en Ubillighed mod Pderne, at de skulde give denne Erstatning, om det da ikke vilde være en stor Ubillighed at forlange, at de Mænd, som have kjøbt Eiendommen, hvor til der ved kongelig Bevilling er knyttet Ret til at oppebære en saadan Indtægt, nu skulde afstaae en saadan Indtægt, for for et mindre Beløb end det 25-dobbelte.

Den ærede Rigsdagsmand omtalte Oprindelsen til denne Afgift; jeg troer, at naar vi gaae tilbage dertil, ville vi meget let komme ud af, hvorledes det forholder sig. Vi modtog iffor i Udvalget forskellige Oplysninger i denne Retning; vi saae, hvorledes der for 2 Broers Bedkommende var tilkjendt den Ene Bropenge og den Anden Broforn. Den ene Bro gik over et Vand, hvor det var oplyst, at de Beisfarende ikke altid kunde komme over. En Præst, som boede derved, tilbød at bygge en Bro, imod at han maatte bygge et Huus derved og tage Bropenge, hvilket blev ham indrømmet, fordi de Omkringboende ikke vilde være istand til at udføre dette Arbejde. Vi fik Oplysning om en anden Bro, som var anlagt af en privat Godseier til hans eget og Godsets Brug. Ved et Syn af Dyrigheden over den almindelige Bei blev det befundet, at der skulde bygges en ny Bro, medmindre man kunde faae Ret til at benytte den allerede anlagte, og uagtet Godseierens Fuldmægtig protesterede derimod, blev det bestemt, at Godseieren skulde afgive denne Bro og Dæmning, som gik lige forbi hans Ladebygning, hvor han nødvendig vilde have Passage, til det Offentlige, mod en bestemt Godtgjørelse af Broforn. Heraf see vi, at Brofornet er paalagt for dem, der skulde have gjort Arbejdet in natura. Brofornet maa altsaa antages at være Renten af den Capital, der er medgaaet til Broernes Opførelse og som en Erstatning for Bedligholdelsen; det kan vel siges, at det maaffee kan være ulige fordeelt, og at det endog kan være for høit ansat, men det er Noget, man ikke nu kan gaae ind paa, thi der er Ingen, der kan vide, om det dengang var formeget. Vi maae erindre, at Kornvarerne dengang ikke havde den Værdi som nu, og vi maae ogsaa erindre, at vi ikke kunne see, hvad Arbejdet med Opfyldningen har kostet; vi vide ikke, hvormegret Materiale der er gaaet ned i en løs Bund for at skaffe en fast Dæmning. Der er forrige Aar blevet sagt af de samme Herrer, at Broforns-Afgiften var ulige ligt fordeelt, og at Folk, der ingen Gavn havde af Broen, maatte svare Broforn, men noget Lignende skeer endnu med Veiarbejder, idet vi ofte maae betale til Veiarbejder, hvoraf vi ikke have Gavn. Jeg har saaledes iffor